YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

18 päivänä marraskuuta 1999 *

Asiassa C-151/98 P,

Pharos SA, kotipaikka Seraing (Belgia), edustajanaan asianajaja A. Vandencasteele, Bryssel, prosessiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto E. Arendt, 8—10 rue Mathias Hardt,

valittajana,

jossa valittaja vaatii muutoksenhaussaan Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen (kolmas jaosto) asiassa T-105/96, Pharos vastaan komissio, 17.2.1998 antaman tuomion (Kok. 1998, s. II-285) osittaista kumoamista,

vastapuolena ja muuna asianosaisena:

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellisen yksikön virkamies M. Nolin, prosessiosoite Luxemburgissa c/o saman yksikön virkamies C. Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

vastaajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

Fédération européenne de la santé animale (**Fedesa**), kotipaikka Bryssel (Belgia), edustajanaan asianajaja D. Waelbroeck, Bryssel, prosessiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto Arendt & Medernach, 8—10 rue Mathias Hardt,

väliintulijana muutoksenhakuasteessa,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja D. A. O. Edward sekä tuomarit J. C. Moitinho de Almeida, L. Sevón (esittelevä tuomari), C. Gulmann ja J.-P. Puissochet,

julkisasiamies: J. Mischo,

kirjaaja: johtava hallintovirkamies H. A. Rühl,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan asianosaisten 29.4.1999 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 20.5.1999 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Pharos SA on yhteisöjen tuomioistuimeen 17.4.1998 toimittamallaan valituksella hakenut EY:n tuomioistuimen perussäännön 49 artiklan nojalla muutosta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-105/96, Pharos SA vastaan komissio, 17.2.1998 antamaan tuomioon (Kok. 1998, s. II-285; jäljempänä valituksenalainen tuomio), jossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on toisaalta todennut lausunnon antamisen raukeavan valittajan siitä vaatimuksesta, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaisi komission oikeudenvastaisesti laiminlyöneen toimenpiteet valittajan valmistaman somatosalmin sisällyttämiseksi yhteisön menettelystä eläinlääkejäämien enimmäismäärien vahvistamiseksi eläinperäisissä elintarvikkeissa 26 päivänä kesäkuuta 1990 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2377/90 (EYVL L 224, s. 1) liitteenä II olevaan sellaisten aineiden luetteloon, joille ei ole vahvistettava jäämien enimmäismäärää, sekä toisaalta hylännyt perusteettomana valittajan vaatimuksen komission velvoittamisesta korvaamaan se vahinko, jonka valittaja katsoo tästä laiminlyönnistä itselleen aiheutuneen.

2 Fédération européenne de la santé animale (Fedesa) on yhteisöjen tuomioistuimeen 28.7.1998 toimittamallaan väliintulohakemuksella pyytänyt lupaa saada

osallistua oikeudenkäyntiin tukeakseen valittajan vaatimuksia. Yhteisöjen tuomioistuimen presidentti hyväksyi kyseisen väliintulon 28.9.1998 antamallaan määräyksellä.

Asiaa koskeva lainsäädäntö

3 Asetuksen N:o 2377/90 1 artiklan 1 kohdan b alakohdassa jäämän enimmäismäärän määritellään tarkoittavan "eläinlääkkeen käytöstä johtuvan jäämän enimmäispitoisuutta — —, jonka yhteisö voi hyväksyä laillisesti sallittavaksi tai hyväksytyksi tunnustettavaksi elintarvikkeissa tai elintarvikkeilla".

4 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kuvaa valituksenalaisen tuomion 3—9 kohdassa asetuksen N:o 2377/90 asian kannalta merkityksellisiä säännöksiä seuraavasti:

"3 Asetuksessa säädetään muodostettavaksi neljä liitettä, joihin 'elintarvikkeita tuottaville eläimille' tarkoitetuissa eläinlääkkeissä käytettävät farmakologisesti vaikuttavat aineet ovat sisällytettävissä:

— liite I aineista, joille on niiden ihmisten terveydelle aiheuttamien vaarojen arvioinnin jälkeen vahvistettavissa jäämien enimmäismäärä;

— liite II aineista, joille ei ole vahvistettava jäämien enimmäismäärää;

— liite III aineista, joille ei ole mahdollista lopullisesti vahvistaa jäämien enimmäismäärää, mutta joille on ihmisten terveyttä vaarantamatta asetettavissa jäämien väliaikainen enimmäismäärä määrätyksi ajaksi, jonka pituus riippuu asianmukaisten tieteellisten tutkimusten loppuunsaattamiseen tarpeellisesta ajasta ja jota saadaan jatkaa ainoastaan kerran;

— liite IV aineista, joille ei ole vahvistettavissa mitään jäämien enimmäismäärää, koska nämä aineet ovat kysymykseen tulevista määristä riippumatta vaaraksi kuluttajan terveydelle.

4 Saadakseen sisällytetyksi liitteeseen I, II tai III uuden farmakologisesti vaikuttavan aineen, tulee henkilön, joka vastaa kyseisen tuotteen markkinoille saattamisesta, asetuksen 6 artiklan 1 kohdan nojalla esittää komissiolle tätä tarkoittava hakemus, jossa on esitettävä tietyt tiedot ja yksityiskohdat.

5 Varmistuttuaan 30 päivän määräajan kuluessa, että hakemus on jätetty oikeassa muodossa, komissio toimittaa asetuksen 6 artiklan 2 kohdan mukaan hakemuksen viipymättä eläinlääkekomitean tutkittavaksi.

6 Asetuksen 6 artiklan 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

'Komissio tekee 120 päivän määräajan kuluessa siitä, kun hakemus toimitettiin eläinlääkekomitean käsiteltäväksi, ja ottaen huomioon komitean

jäsenten esittämät lausunnot, ehdotuksen tarvittavista toimenpiteistä. Jos markkinoille saattamisesta vastaavan henkilön toimittamat tiedot eivät ole riittäviä tällaisen ehdotuksen tekemiseksi, on tuota henkilöä pyydettävä toimittamaan komitealle lisätietoja arviointia varten. — — '

7 Asetuksen 6 artiklan 5 kohdan nojalla komissio tekee uuden 60 päivän määräajan kuluessa toimenpide-ehdotuksen eläinlääkkeitä koskevien direktiivien mukauttamista tekniikan kehitykseen käsittelevälle komitealle (jäljempänä hallintokomitea).

8 Asetuksen 8 artiklan 2 kohdan mukaan hallintokomitea antaa lausuntonsa toimenpide-ehdotuksesta määräajassa, jonka puheenjohtaja asettaa asian kiireellisyyden mukaan. Lausunto annetaan sellaisella määräenemmistöllä, joka saadaan painottamalla jäsenvaltioiden edustajien äänet perustamissopimuksen 148 artiklan 2 kohdassa määrätyllä tavalla.

9 Asetuksen 8 artiklan 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

'a) Komissio päättää suunnitelluista toimenpiteistä, jos ne ovat [hallinto]komitean lausunnon mukaiset.

b) Jos suunnitellut toimenpiteet eivät ole komitean lausunnon mukaisia tai lausuntoa ei ole annettu, komissio tekee viipymättä neuvostolle ehdotuksen tarvittavista toimenpiteistä. Neuvosto ratkaisee asian määräenemmistöllä.

c) Jos neuvosto ei ole ratkaissut asiaa kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun asia on tullut vireille neuvostossa, komissio tekee päätöksen ehdotetuista

toimenpiteistä, jollei neuvosto ole yksinkertaisella enemmistöllä hylännyt mainittuja toimenpiteitä.'"

Tosiseikat ja oikeudenkäynti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa

5 Valituksenalaisessa tuomiossa esitetyistä tosiseikoista ilmenee seuraavaa:

"10 Kantaja on bioteknologiaan erikoistunut yhtiö. Se harjoittaa liiketoimintaa muun ohessa farmaseuttisten tuotteiden alalla.

11 Vuonna 1994 yhtiön farmaseuttisessa tutkimustyössä kehitettiin Smoltineniminen eläinlääkevalmiste helpottamaan lohikalojen siirtämistä makeasta vedestä meriveteen. Smoltinen farmakologisesti vaikuttava aine on somatosalm, joka kuuluu somatotropiineihin.

12 Kantaja esitti 17.10.1994 hakemuksen somatosalmin sisällyttämisestä asetuksen N:o 2377/90 liitteeseen II (jäljempänä liite II).

13 Varmistuttuaan, että hakemus oli jätetty oikeassa muodossa, komissio toimitti sen eläinlääkekomitean tutkittavaksi asetuksen N:o 2377/90 6 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

14 Komissio ilmoitti kantajalle 13.4.1995 päivätyllä kirjeellä, että eläinlääkekomitea oli suosittanut sille somatosalmin ottamista liitteeseen II. Komissio lisäsi, että eläinlääkekomitean esityksen pohjalta laadittu ehdotus toteutettavista toimenpiteistä annettaisiin hallintokomitean hyväksyttäväksi asetuksen N:o 2377/90 8 artiklan mukaisesti.

15 Komissio ilmoitti kantajalle 31.8.1995 päivätyllä kirjeellä, että se oli tehnyt hallintokomitealle ehdotuksen asetukseksi, jolla somatosalm otettaisiin liitteeseen II, mutta että tämän komitean kokouksessa se oli poistanut somatosalmin kyseisestä ehdotuksesta.

16 Komissio teki 16.10.1995 hallintokomitealle uuden ehdotuksen asetukseksi, jolla somatosalm sisällytettäisiin liitteeseen II. Tämä ehdotus ei kuitenkaan saavuttanut hallintokomiteassa määräenemmistöä ehdotetuista toimenpiteistä annettavasta lausunnosta päätettäessä.

17 Neljä jäsenvaltiota nimittäin asettui vastustamaan ehdotusta katsoen, että naudan somatotropiinin (jäljempänä BST) myynti- ja käyttökielto, josta on säädetty naudan somatotropiinin (BST) antamisesta 25 päivänä huhtikuuta 1990 tehdyllä neuvoston päätöksellä 90/218/ETY (EYVL L 116, s. 27), jota viimeksi on muutettu 20.12.1994 tehdyllä neuvoston päätöksellä 94/936/EY (EYVL L 366, s. 19), asetettaisiin välillisesti kyseenalaiseksi, jos somatotropiineihin kuuluva somatosalm luokiteltaisiin johonkin asetuksen N:o 2377/90 liitteistä. Kuusi jäsenvaltiota pidättyi lisäksi äänestämästä tästä kysymyksestä.

18 Kantaja lähetti komissiolle 6.3.1996 kirjatun kirjeen, jossa komissiota nimenomaisesti vaadittiin ryhtymään 'tarpeellisiin toimenpiteisiin perusta-

missopimuksen 175 artiklan mukaisesti somatosalmin sisällyttämistä — — liitteeseen II — — tarkoittavan menettelyn jatkamiseksi mahdollisimman pian'.

19 Komissio lähetti 23.4.1996 eläinlääkekomitealle kirjeen, jossa se ilmoitti tälle päätöksestään lykätä somatosalmin luokittelua liitteeseen II siihen asti, kunnes se saa tieteellistä lisäselvitystä asiasta. Komissio selitti, että hallintokomiteassa oli syntynyt tiettyä vastustusta somatosalmia kohtaan sen johdosta, että tätä ainetta saatettaisiin käyttää kasvun edistämiseen. Niinpä komissio pyysikin eläinlääkekomitealta täydentävää lausuntoa siitä, olisiko tämän tuotteen väärinkäyttö mahdollista.

20 Komissio ilmoitti kantajalle 14.5.1996 päivätyllä kirjeellä päättäneensä pyytää eläinlääkekomitealta tätä täydentävää lausuntoa, ennen kuin menettelyä somatosalmin luokittelemiseksi johonkin asetuksen N:o 2377/90 liitteeseen jatkettaisiin.

21 Eläinlääkekomitea vastasi 27.6.1996 päivätyllä kirjeellään täydentävää lausuntoa koskeneeseen pyyntöön todeten, että erityistutkimuksen jälkeen komitea oli asettunut sille kannalle, että vaara somatosalmin väärinkäytöstä kasvun edistämiseen oli katsottavissa olemattomaksi.

22 Tämän vastauksen jälkeen komissio lähetti 25.9.1996 neuvostolle uuden ehdotuksen asetukseksi somatosalmin sisällyttämiseksi liitteeseen II.

23 Neuvosto ei ratkaissut tätä ehdotusta koskevaa asiaa asetuksen N:o 2377/90 8 artiklan 3 kohdan c alakohdassa säädetyssä kolmen kuukauden määräajassa."

6 Tässä tilanteessa valittaja nosti 8.7.1996 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa kanteen, jossa se vaati ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta toteamaan, että komissio oli oikeudenvastaisesti laiminlyönyt toimenpiteet valittajan valmistaman somatosalmin sisällyttämiseksi liitteenä II olevaan sellaisten aineiden luetteloon, joille ei ole vahvistettava jäämien enimmäismäärää, sekä velvoittamaan komission korvaamaan sen vahingon, jonka valittaja katsoi tästä laiminlyönnistä itselleen aiheutuneen.

7 Valituksenalaisessa tuomiossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toisaalta totesi, että lausunnon antaminen laiminlyönnin toteamista koskevasta vaatimuksesta raukesi, koska kanteen kohde oli tältä osin menettänyt merkityksensä sen takia, että komissio oli lähettänyt 25.9.1996 neuvostolle ehdotuksen asetukseksi somatosalmin sisällyttämisestä liitteeseen II, ja toisaalta hylkäsi vahingonkorvausvaatimuksen perusteettomana.

Valitus

8 Valittaja vaatii valituksenalaisen tuomion osittaista kumoamista eli kumoamista niiltä osin kuin siinä on hylätty valittajan vahingonkorvausvaatimus ja komission velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut molemmissa oikeusasteissa tai toissijaisesti asian palauttamista ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaistavaksi.

9 Valituksessaan valittaja vetoaa kahteen valitusperusteeseen, joista toinen koskee sitä, että asetuksen N:o 2377/90 8 artiklan 3 kohdan b alakohtaa, jossa säädetään, että "komissio tekee viipymättä neuvostolle ehdotuksen tarvittavista toimenpiteistä", on tulkittu virheellisesti, ja toinen koskee itse asetuksen virheellistä

tulkintaa sillä perusteella, että asetuksessa ei anneta komissiolle oikeutta pyytää eläinlääkekomitealta täydentävää lausuntoa.

10 Fedesa vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin hyväksyy valittajan vaatimukset ja velvoittaa komission korvaamaan sen väliintulosta aiheutuneet kulut.

11 Komissio vaatii, että valitus hylätään, että valittaja velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja että Fedesa velvoitetaan vastaamaan omista kuluistaan.

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

12 Ensimmäisessä valitusperusteessaan valittaja katsoo ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tehneen virheen siinä, kun se on valituksenalaisen tuomion 65 kohdassa todennut, että asetuksen N:o 2377/90 8 artiklan 3 kohdan b alakohdassa olevalla ilmaisulla "viipymättä" annetaan komissiolle tiettyä harkinnanvaraa samalla, kun siinä velvoitetaan komissio toimimaan viivyttelemättä.

13 Valittaja väittää pääasiallisesti, että sekä asetuksen N:o 2377/90 eri kielitoisinnoista että sen yleisestä rakenteesta ilmenee, että komissiolla ei ole käytettävissään määräaikaa ehdotuksensa tekemiseen neuvostolle.

14 Valittaja väittää toissijaisesti, että vaikka vahvistettaisiin tulkinta, johon ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on päätynyt asetuksen N:o 2377/90 8 artiklan 3 kohdan b alakohdan osalta, yhdentoista kuukauden pituinen aika ylittää ilmeisesti sen, mitä käsitteellä "viipymättä" on ymmärrettävä. Kun valituksenalaisessa tuomiossa on todettu, että komissio oli noudattanut velvollisuuttaan

toimia viivyttelemättä, vaikka se oli ollut toimimatta kuuden kuukauden ajan ja vaikka se oli tehnyt päätöksen, joka sen oli tehtävä, vasta yhdentoista kuukauden kuluttua, kyseinen tuomio on valittajan mukaan jätetty perustelematta tai se on perusteltu oikeudellisesti riittämättömästi.

15 Toisella valitusperusteellaan valittaja väittää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on ollut väärässä, kun se on valituksenalaisen tuomion 69 kohdassa todennut, että kun käsiteltävä asia on tieteellisesti ja poliittisesti erittäin monitahoinen ja arkaluonteinen, komissiolla on oikeus pyytää eläinlääkekomitealta täydentävää lausuntoa, vaikka asetuksessa N:o 2377/90 ei säädetäkään mitään tästä. Asetuksen N:o 2377/90 6 ja 8 artiklassa säädetty menettely on valittajan mukaan tältä osin päinvastoin selkeä, täsmällinen ja ehdoton ja kattaa tyhjentävästi kaikki mahdolliset tilanteet, eikä komissiolla kyseisen menettelyn mukaan ole mahdollisuutta toimia muulla tavalla.

16 Valittajan mukaan sillä, että komissio on valituksenalaisen tuomion 70 kohdan sanamuodon mukaan eläinlääkekomitean täydentävän lausunnon ansiosta "merkittävästi helpottanut neuvoston työtä, ja tutustuttuaan eläinlääkekomitean täydentävään lausuntoon neuvosto ei olekaan vastustanut somatosalmin luokittelua liitteeseen II", ei ole merkitystä tältä osin. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tosiasioita koskeva tulkinta on valittajan mukaan joka tapauksessa ilmeisen virheellinen. Täydentävällä lausunnolla ei valittajan mukaan ole ollut mitään vaikutusta jäsenvaltioiden kantoihin.

17 Fedesa lisää, että kuten asiassa T-120/96, Lilly Industries vastaan komissio, 25.6.1998 annetusta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomiosta (Kok. 1998, s. II-2571, 90 kohta) ilmenee, komissio ei voinut BST:n myynti- ja käyttökiellon olemassaololla laillisesti perustella päätöstään, jolla se hylkäsi hakemuksen aineen sisällyttämisestä liitteeseen II. Tätä vahvistaa sekin, että kyseinen myynti- ja käyttökielto oli asetettu sosiaalis-taloudellisista syistä eikä kansanterveyteen liittyvistä syistä. Se, että komissio ottaa huomioon sosiaalis-

taloudelliset seikat, ei ole edellä mainitun asiassa Lilly Industries vastaan komissio annetun tuomion 91 kohdan mukaan sallittua.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

18 Molempia valitusperusteita on tarkasteltava yhdessä.

19 Ensinnäkin on todettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yhteisön oikeuden säännöksen tulkitsemiseksi on otettava huomioon samalla kertaa säännöksen sanamuoto, asiayhteys ja päämäärät (asia 337/82, St. Nikolaus Brennerei, tuomio 21.2.1984, Kok. 1984, s. 1051, 10 kohta ja asia C-84/95, Bosphorus, tuomio 30.7.1996, Kok. 1996, s. I-3953, 11 kohta).

20 Asetuksen N:o 2377/90 8 artiklan 3 kohdan b alakohdan sanamuodon perusteella siitä, minkä pituista aikaa ilmaisulla "viipymättä" tarkoitetaan, on mahdotonta päätellä muuta, kuin että vaikka viivyttelemättömyyttä edellytetäänkin, komission ei tarvitse tehdä päätöstä täsmällisesti vahvistetussa määräajassa eikä, päinvastoin kuin valittaja väittää, komission tarvitse tehdä päätöstä ilman, että sillä olisi käytettävissään mitään määräaikaa.

21 Asiayhteyden ja päämäärien osalta on todettava, että asetuksen N:o 2377/90 8 artiklalla neuvosto on menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 13 päivänä heinäkuuta 1987 annetun neuvoston päätöksen 87/373/

ETY (EYVL L 197, s. 33) 1 artiklan ja 2 artiklassa säädetyn menettelyn III vaihtoehdon b mukaisesti siirtänyt täytäntöönpanotoimivaltaa komissiolle.

22 Asetuksen N:o 2377/90 8 artiklan 3 kohdasta ilmenee, että siitä hetkestä alkaen, kun komissio on tehnyt neuvostolle ehdotuksen tarvittavista toimenpiteistä, neuvostolla on lainsäädännön antamista koskeva täysi toimivalta, mukaan lukien EY:n perustamissopimuksen 189 a artiklassa (josta on tullut EY 250 artikla) annettu oikeus muuttaa komission ehdotusta yksimielisesti. Jos neuvosto ei ole ratkaissut asiaa kolmen kuukauden kuluessa, komissio saa kuitenkin asetuksen N:o 2377/90 8 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla takaisin toimivallan päättää ehdotetuista toimenpiteistä, jollei neuvosto yksinkertaisella enemmistöllä hylkää mainittuja toimenpiteitä.

23 Tästä seuraa, että silloin kun komission ehdottamat toimenpiteet eivät ole sääntelykomitean lausunnon mukaiset tai silloin kun lausuntoa ei ole annettu, komissio ei ole velvollinen saattamaan samoja toimenpiteitä muutoksitta neuvoston käsiteltäviksi.

24 Koska komissiolla on oikeus muuttaa tarvittavia toimenpiteitä koskevaa ehdotusta, jonka se tekee neuvostolle, sillä on välttämättä oltava riittävästi aikaa eri toimintavaihtoehtojensa tutkimiseksi.

25 Tästä seuraa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on valituksenalaisen tuomion 65 kohdassa aivan oikein todennut, että asetuksen N:o 2377/90 8 artiklan 3 kohdan b alakohdassa ei täsmällisesti määritetä sitä aikaa, jonka kuluessa komission on tehtävä neuvostolle ehdotus tarvittavista toimenpiteistä, ja että yhteisön lainsäätäjä on päinvastoin käyttäessään ilmaisua "viipymättä"

antanut komissiolle tiettyä harkinnanvaraa samalla, kun se on toisaalta määrätty toimimaan viivyttelemättä.

26 Tästä seuraa myös se, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on aivan oikein todennut valituksenalaisen tuomion 69 kohdassa, että kun komission on otettava kantaa erittäin monitahoiseen ja arkaluonteiseen asiaan, sillä on tunnustettava olevan oikeus täydentävän lausunnon hankkimiseen eläinlääkekomitealta, vaikka asetuksessa N:o 2377/90 ei säädetäkään mitään tästä.

27 Sellaisessa tilanteessa, josta käsiteltävänä olevassa asiassa on kyse ja jossa neljä jäsenvaltiota, jotka pelkäsivät, että somatosalmia saatettaisiin käyttää kasvun edistämiseen, vastustivat sääntelykomiteassa tarvittavia toimenpiteitä koskevaa ehdotusta ja jossa kuusi jäsenvaltiota pidättyi äänestämästä, komissiota ei voida arvostella siitä, että se pyysi tieteellistä lausuntoa välttääkseen sen, että neuvosto hylkäisi sen ehdotuksen yksinkertaisella enemmistöllä.

28 Valittajan väitteestä, jonka mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi virheellisesti, että eläinlääkekomitean täydentävä lausunto oli vaikuttanut jäsenvaltioiden kantoihin neuvostossa, riittää toteamus, että kyse on ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen suorittaman tosiasiakysymysten arvioinnin asettamisesta kyseenalaiseksi, eikä tällaisen arvioinnin valvonta kuulu valitusmenettelyssä yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltaan (ks. asia C-7/95 P, Deere v. komissio, tuomio 28.5.1998, Kok. 1998, s. I-3111, 21 kohta).

29 Fedesan väitteestä siitä, että komissio olisi ottanut huomioon BST:tä koskevan myynti- ja käyttökiellon olemassaolon, on todettava, ettei väitteellä ole merki-

tystä käsiteltävänä olevan valituksen kannalta. Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 68 kohdassa todennut, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei nimittäin toisaalta antanut komissiolle lupaa olla sisällyttämättä somatosalmia liitteeseen II kyseiseen myynti- ja käyttökieltoon vedoten ja toisaalta kyseiseen myynti- ja käyttökieltoon vetosivat sääntelykomiteassa olevat jäsenvaltioiden edustajat eikä komissio, joka pyysi tieteellistä lausuntoa vastatakseen näin esitettyihin pelkoihin.

30 Valittajan toissijaisesta väitteestä, joka koskee valituksenalaisen tuomion perustelujen puuttumista tai riittämättömyyttä niiltä osin kuin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi, että komissio oli noudattanut velvoitettaan toimia viivyttelemättä, on lopuksi todettava, että sen ajan pituutta, joka komissiolla on käytettävissään eri toimintavaihtoehtojensa tutkimiseksi (ks. tämän tuomion 24 kohta), on arvioitava käsiteltävän asian monitahoisuuden perusteella.

31 Tässä tapauksessa ei ole kiistetty sitä, että vaara somatosalmin käyttämisestä kasvun edistämiseen ja siitä, että BST:tä koskeva myynti- ja käyttökielto asetettaisiin välillisesti kyseenalaiseksi, jos somatosalm sisällytettäisiin liitteeseen II, on ensimmäistä kertaa tuotu esille sääntelykomiteassa, jossa neljä valtuuskuntaa vastusti komission ehdotusta ja kuusi pidättyi äänestämästä.

32 Tässä tilanteessa yhdentoista kuukauden ajanjaksoa, jonka kuluessa komissio ensiksi tutki asiaa uudelleen kuuden kuukauden ajan ja sitten pyysi toista tieteellistä lausuntoa, ei voida pitää ylipitkänä aikana.

33 Toteamalla valituksenalaisen tuomion 68 kohdassa, että koska tietyt jäsenvaltiot olivat vastustaneet somatosalmin sisällyttämistä liitteeseen II edellä mainittujen pelkojen vuoksi, komissiota ei perustellusti voinut arvostella tietyn ajan kestäneistä asian lisätutkimuksista eikä täydentävän lausunnon pyytämisestä niiden jälkeen eläinlääkekomitealta, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on näin ollen riittävästi perustellut arviointinsa siitä, oliko komissio noudattanut velvollisuuttaan toimia viivyttelemättä.

34 Edellä esitetyistä seikoista seuraa, ettei valittajan esittämiä valitusperusteita voida hyväksyä, joten valitus on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

35 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan, jota sovelletaan 118 artiklan nojalla valituksen käsittelyyn, asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut valittajan velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja koska valittaja on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Fedesa, joka on väliintulijana tukenut valittajan vaatimuksia, on työjärjestyksen 69 artiklan 4 kohdan mukaisesti velvoitettava vastaamaan omista kuluistaan sekä niistä komission kuluista, jotka ovat aiheutuneet väliintulosta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Valitus hylätään.**

2) **Pharos SA velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

3) **Fédération européenne de la santé animalen (Fedesa) on vastattava omista kuluistaan sekä niistä komission kuluista, jotka ovat aiheutuneet väliintulosta.**

Edward Moitinho de Almeida Sevón

Gulmann Puissochet

Julistettiin Luxemburgissa 18 päivänä marraskuuta 1999.

R. Grass

kirjaaja

D. A. O. Edward

viidennen jaoston puheenjohtaja